

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වගණනය කළ මතය

සි/ස ලංකා පොහොර සමාගමේ (“සමාගම”) 2024 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2024 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති වලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01 හි 66 වගන්තිය හා ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 07 හි 6 හා 7 වගන්තියට පටහැනිව ණයවර ලිපියකට එරෙහිව තබන ලද රු.1,634,633 ක තැන්පතුව සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හෙළිදරව් කිරීමක් සිදුකර නොතිබුණි.</p>	<p>එකඟ වේ. 2020.12.21 දිනැති හා LC අංක 26131 දරණ රු.1,634,633.08 ක් වන තැන්පතුව ලෙජර් ගිණුමට බැර කිරීමේදී සංඛේත අංක වැරදීමකින් LC charges ගිණුමෙහි සටහන් වී ඇත. එය නිවැරදි කිරීම සඳහා ජර්නල් සටහන් යොදන ලදී.</p>	<p>ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන අයිතම වර්ගීකරණය කර ඉදිරිපත් කළ යුතුය.</p>

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ වෙනත් ලැබිය යුතු දෑ යටතේ දැක්වෙන රු.6,644,781 ක වටිනාකම සමාගම විසින් පෞද්ගලික ආයතනයකට එරෙහිව ගෙන තිබූ නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග මත ඇති වූ අසම්භාව්‍ය වත්කමක් වූ අතර 2020 සැප්තැම්බර් 16 දින එම වටිනාකම සඳහා සමාගමට හිමිකමක් නොමැති බව දක්වමින් බේරුම්කරණ ක්‍රියාවලිය විසඳා තිබුණි. ඒ අනුව හිමිකමක් නොමැති මෙම ශේෂය හේතුවෙන් සමාගමේ ජංගම වත්කම් අධිකක්සේරු වී තිබුණි.</p>	<p>එකඟ වේ. එහෙත් මෙම රුපියල් 6,644,781 ක මුදල නොව රු. 3,409,491 ක මුදලක් අයවිය යුතුව ඇති අතර එවකට ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරුගේ පාරිතෝෂිතය ලෙස වෙන්කර ඔහුවෙන් නොගෙවා රඳවා ගන්නා ලද මුදලද ඒ අතර ඇති අතර එයද ගැලපීම් සිදුකර ඉදිරි ත්‍රෛමාසික ගිණුම් වලදී පෙන්වුම් කෙරේ.</p>	<p>හිමිකමක් නොමැති ශේෂයන් නිවැරදි කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ජංගම වගකීම් යටතේ පෞද්ගලික ආයතනයකට ගෙවිය යුතු වටිනාකමක් ලෙස දැක්වෙන රු.1,988,040 ක ශේෂය සමාගමට එරෙහිව එම පෞද්ගලික ආයතනය විසින් ගෙන තිබූ නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග මත ඇති වූ අසම්භාව්‍ය බැරකමක් 2020 වර්ෂයේදී බේරුම්කරණ ක්‍රියාවලිය හරහා සමාගමට ගෙවීමට නොමැති බවට තීන්දුව දී අවසන්කර තිබුණි. ඒ අනුව සමාගමට බැඳියාවක් නොමැති මෙම වටිනාකමින් ජංගම වගකීම් අධිකක්සේරු වී තිබුණි.</p>	<p>එකඟ වේ. ඉදිරි ත්‍රෛමාසික ගිණුම් සකස්කිරීමේදී ජර්නල් සටහන් යොදා ගිණුම් වලට ගලපා ඇත.</p>	<p>සමාගමට බැඳියාවක් නොමැති වටිනාකම් නිවැරදි කළ යුතුය.</p>

(ඇ) ආසියානු සංවර්ධන බැංකු ණය ආධාර යටතේ ආනයනය කර බෙදාහැරීම සඳහා සමාගමට ලබාදුන් පොහොර තොගයෙන් තවදුරටත් ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන ගබඩාවන්හි ඉතිරිව පවතින මෙ.ටොන් 2,276 ක් වූ එම්.ඕ.පී (MOP) පොහොර තොගය වෙනුවෙන් භාණ්ඩාගාරයට ගෙවිය යුතු රු.250,360,000 වටිනාකම මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය තුළ ගිණුම්ගතකර නොතිබුණි.	එකඟ වේ. ඉදිරි ත්‍රෛමාසික ගිණුම් සකස් කිරීමේදී ජර්නල් සටහන් යොදා ගිණුම් වලට ගලපා ඇත.	ගෙවිය යුතු වටිනාකම හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඈ) අනෙකුත් බෝග සඳහා වන පොහොර වෙනුවෙන් භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබියයුතු සහනාධාර වටිනාකමක් ලෙස දැක්වෙන රු.398,730,236 ක් ජංගම වත්කමක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ දැක්වුවද, එම වටිනාකම තුළ 2018 වර්ෂයේ ගිණුම්ගතකර සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනවන විටත් අයනොවී පවතින රු.62,181,400 ක ශේෂයට අදාළ තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් නොවූ අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් වෙන්කිරීම්ද සිදුකර නොකිරීම හේතුවෙන් ජංගම වත්කම් අධිකක්සේරු වී තිබුණි.	එකඟ වේ. වෙනත් බෝග සහනාධාර වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු සහනාධාර මුදල් වන රු.398,730,236 තුළ රු.62,181,400 ක ශේෂය ද ඇතුළත්ව ඇත. මෙම මුදල 2018 ගිණුම් වර්ෂයේ සිට වෙනත් බෝග සහනාධාර යටතේ මහාභාණ්ඩාගාරයෙන් කිහිප අවස්ථාවකදීම ඉල්ලුම් කර ඇත.	සාක්ෂි සනාථ කර වෙන් කිරීම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඉ) 2015/2016 වර්ෂයේදී පොහොර වංචා කිරීම හේතුවෙන් වැඩ තහනම් කල සේවකයන් සිව්දෙනෙකුට එරෙහිව පවරා ඇති නඩුවේ තීන්දුව ඔවුන් ඊට වරදකරුවන් බව දක්වමින් පෙර වර්ෂයේදී ලබාදී තිබූ අතර ඒ අනුව ගෙවියයුතු හිඟ වැටුප වන රු.2,716,956 ක වටිනාකම රඳවාගත් ඉපයුම් සඳහා ගළපනු වෙනුවට සමාලෝචිත වර්ෂයේ බොල් හා අඩමාන ණය වියදම් ගිණුමට බැරකර තිබුණි	එකඟ වේ. රඳවාගත් ඉපයීම් ගිණුමට බැර කිරීමේදී සංකේත අංක වැරදීමකින් බොල් ණය හා අඩමාන ණය ගිණුමෙහි සටහන් වී ඇති අතර එය නිවැරදි කිරීම සඳහා ජර්නල් සටහන් යොදන ලදී. එහෙත් එය ලාභ/ලාභ ගිණුම තුළම සටහන් වන නිසා ලාභයට බලපෑමක් සිදු නොවේ.	වර්ෂයට අදාළ වියදම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඊ) සමාගමේ ගබඩා පරිශ්‍රයේ බිම කාපට් කිරීම සඳහා තෝරා ගන්නා ලද කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ලබාදුන් අත්තිකාරම් බැංකු ඇපකරය නියමිත කොන්දේසි අනුගමනයකර ලබා ගැනීමට එවකට සිටි ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරු අපොහොසත් වීම නිසා ගොනුකර තිබූ නඩුකරයට අදාළව 2022 ජූලි 08 දින ලබාදී ඇති නියෝගය මගින් උක්ත නිලධාරියා වැරදිකරු බව තීරණයකර තිබුණු අතර ඔහුට ගෙවියයුතු හිඟ වැටුප වන රු.917,910 ක වටිනාකම සමාලෝචිත වර්ෂයේ බොල් හා අඩමාන ණය වියදම් ගිණුමට බැරකර තිබුණි.	එකඟ වේ. රඳවාගත් ඉපයීම් ගිණුමට බැර කිරීමේදී සංකේත අංක වැරදීමකින් බොල් ණය හා අඩමාන ණය ගිණුමෙහි සටහන් වී ඇති අතර එය නිවැරදි කිරීම සඳහා ජර්නල් සටහන් යොදන ලදී. එහෙත් එය ලාභ/ලාභ ගිණුම තුළම සටහන් වන නිසා ලාභයට බලපෑමක් සිදු නොවේ.	වර්ෂයට අදාළ වියදම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

- (උ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ස්ථාවර වත්කම් කිහිපයක ක්ෂය රු.174,763 ක් වැඩියෙන්ද රු.1,889,554 ක් අඩුවෙන්ද ගිණුම්ගත කිරීම හේතුවෙන් ජංගම නොවන වත්කම් හා වර්ෂයේ ලාභය රු.1,714,791 කින් අධිගණනය වී තිබුණි. මීට අමතරව වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය තුළ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වන මුදල් ප්‍රවාහයෙහි මුදල් ගලාප්පීම හා රු.1,714,791 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

එකඟ වේ.
ගැලපීම් සිදු කරන ලදී.

වාර්ෂික ක්ෂය හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

- (ඌ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනට ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බදු (VAT) ලෙජර් ගිණුමේ ශේෂය රු.12,422,060 ක් වුවද මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ රු.15,369,481 ක් ලෙස දැක්වීම හේතුවෙන් ජංගම වගකීම් රු.2,947,421 කින් අවතක්සේරුවී තිබුණි.

එකඟ වේ.
සමාලෝචිත වර්ෂයේ ගෙවියයුතු VAT ලෙස සඳහන්ව ඇති රු.12,422,060 ක මුදල සඳහා ගැලපීම් කිහිපයක් සිදුකළ යුතුව ඇත. ඒවානම් 2022 හා 2023 ගිණුම් වර්ෂ සඳහා අදාළ තුලනය කිරීමේ ගැලපීම් සඳහා ජර්නල් සටහන්,එකම ගනුදෙනුව දෙවරක් සටහන්වීම නිවැරදි කිරීම හා ඉදිරි ත්‍රෛමාසික ගිණුම් සකස් කිරීමේදී ජර්නල් සටහන් යොදා ගිණුම් වලට ගැලපීම් සිදු කිරීම වේ.

ගෙවිය යුතු වැට් වියදම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

- (එ) 2022/2023 වර්ෂය සඳහා 143,860 ක ඌණ විගණන ගාස්තුවක් හා 2023/2024 ගිණුම් වර්ෂය සඳහා ගෙවිය යුතු විගණන ගාස්තු සඳහා වෙන්කිරීමක් සිදුකර නොතිබීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය අධිගණනයවී තිබුණි.

එකඟ වේ.
2023/24 ගිණුම් වර්ෂය වෙනුවෙන් විගණන ගාස්තු වෙන්කිරීමක් සිදුකර නොතිබූ අතර 2024 ජුනි 30 දක්වා වන කාලපරිච්ඡේදය ද ඇතුළත්ව විගණන ගාස්තු වෙන්කිරීම සඳහා ජර්නල් සටහන් යොදා 2024.06.30 දිනට ඉදිරිපත් කරනු ලබන අවසන් ගිණුම් මගින් ගැලපීම් කිරීම.

වර්ෂයට අදාළ වෙන් කිරීම් නිවැරදිව සිදුකළ යුතුය.

- (ඒ) රු.14,898,930 ක රඳවාගන්නා ලද බදු (WHT) ලැබිය යුතු ස්ථාවර තැන්පතු පොළියට එකතු කර තිබීම හේතුවෙන් ස්ථාවර තැන්පතු පොළී ආදායම හා ලැබිය යුතු ස්ථාවර වත්කම් පොළිය එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි.

එකඟ වේ.
ඉදිරි ත්‍රෛමාසික ගිණුම් සකස් කිරීමේදී ජර්නල් සටහන් යොදා ගිණුම් වලට ගලපා ඇත.

වර්ෂයට අදාළ ආදායම් හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

- (ඔ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දින 247 ක් සඳහා ලැබිය යුතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පොළී ආදායම රු.15,987,198 ක් ගිණුම්ගතකර නොතිබීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පොළී ආදායම හා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ලැබිය යුතු පොළී ආදායම එම ප්‍රමාණයෙන් ඌණ ගණනය වී තිබුණි.

එකඟ වේ.
ඉදිරි ත්‍රෛමාසික ගිණුම් සකස් කිරීමේදී ජර්නල් සටහන් යොදා ගිණුම් වලට ගලපා ඇත.

වර්ෂයට අදාළ ආදායම් හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

- (ඔ) 2009 වර්ෂයේදී කොළඹ කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය වෙනුවෙන් ඉඩමේ අයිතිය සමාගම වෙත ලැබී නොතිබුණු පර්චස් 28 ක ඉඩම් කොටසක් වෙනුවෙන් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියෙන් ගෙවීමට එකඟතාවයක් නොමැති රු.12,600,000 ක මුදලක් ලැබිය යුතු වන්දි ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබීම හේතුවෙන් සමාගමේ වත්කම් එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි. එකඟ වේ. රු.12,600,000 ක මුදල කොළඹ කටුනායක අධිවේගී මාර්ගයට සමාගමේ ඉඩමේ කොටසක් ලබාදීම හේතුවෙන් අයවිය යුතු මුදලක් ලෙස ගිණුම් ගත කර ඇතත්, ඉඩමේ අයිතිය නොමැති හෙයින් ගිණුම් වලින් ඉවත් කිරීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී ඇත. ඒ අනුව ජර්නල් සටහන් යොදා ගිණුම් වලින් ඉවත්කිරීමට කටයුතු කර ඇත. නිවැරදිව තහවුරුකර ගෙන ඉවත්කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- (ක) මේ වනවිට නිමකර තිබූ ගම්පොල ප්‍රාදේශීය පොහොර ගබඩාවේ අළුත්වැඩියා කටයුත්ත සඳහා ගෙවූ රු.472,000ක මුදල සමාලෝචිත වර්ෂයේ අයභාර වියදම් ලෙස ගිණුම්ගත නොකර අත්තිකාරම් ලෙස ගිණුම්ගතකර තිබුණි. එකඟ වේ. ගම්පොල ගබඩාවේ වහලය හා බිත්ති පිළිසකර කිරීම වෙනුවෙන් මිල කැඳවුම 03 කින් අවම මිල ඉදිරිපත් කර ඇති ආයතනය වෙත පවරන ලදී. මෙම මුදල වෙක්පත් දෙකක් මගින් කාර්යය සිදුකිරීමට පෙර අත්තිකාරමක් සහ කාර්යය අවසන් වූ පසු ඉතිරි මුදල ගෙවීම සඳහාය. ඉදිරියේදී මෙවැනි ආකාරයේ ගෙවීම් සඳහා සුරක්ෂණයක් මත සියයට 20 ක අත්තිකාරම් මුදලක් පමණක් ගෙවීම් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. එසේම ඉදිරි ත්‍රෛමාසික ගිණුම් සකස් කිරීමේදී ජර්නල් සටහන් යොදා ගිණුම් වලට ගලපා ඇත. ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශයට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතු අතර වර්ෂයට අදාළ වියදම් හඳුනා ගත යුතුය.
- (ග) සමාගම සතු යතුරුපැදියක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.345,000 කට තක්සේරු කර සම්පූර්ණ තක්සේරු වටිනාකම ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට බැරකර තිබුණි. එකඟ වේ. අඩුවෙන් අයකර ගෙන ඇති යතුරුපැදි ණය රු. 127,292 ක් හා පෞද්ගලික ණය ශේෂය රු. 208,333 ක් වූ මුදල් සමාගම භාරයටගත් යතුරුපැදියේ වටිනාකමින් අයකර ගැනීම සඳහා ඉදිරි ත්‍රෛමාසික ගිණුම් සකස් කිරීමේදී ජර්නල් සටහන් යොදා ගිණුම් වලට ගලපා ඇත. ණය ශේෂයන් අයකර ප්‍රත්‍යාගණන වටිනාකම නිවැරදිව ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.5.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විෂයය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම රු.	අනුරූපී වාර්තා අනුව වටිනාකම රු.	වෙනස රු.	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2024 මාර්තු 31 දිනට පැවති ණයගැති ශේෂ තහවුරු කරගැනීම සඳහා විගණනයට	6,009,044	199,959,516	193,950,472	එකඟවේ. 2024 මාර්තු 31 දිනට ණයගැතියන් විසිදෙනෙකු වෙනුවෙන් ශේෂ තහවුරු	වෙනසට අදාළව සාක්ෂි සහ ණයගැති ශේෂ හඳුනාගෙන

සෘජුවම ලැබුණු ශේෂ තහවුරු කිරීම් 27 ක එකතු වටිනාකම හා ණයගැති උපලේඛනයේ සඳහන් ණයගැති ශේෂයන්හි එකතු වටිනාකම අතර රු.193,950,472 ක වෙනසට අදාළව සාක්ෂි සහ ණයගැති ශේෂයෙහි නිරවද්‍යතාවය විගණනයට තහවුරු නොවීය

කිරීම් ලිපි යවා ඇත.ශේෂ ගිණුම්වල තහවුරුකර නැවත ලැබී ඇත්තේ අල්ප ප්‍රමාණයකි. සමහර ණයගැතියන් ලිපිනයන් හැරයාම හා මරණයට පත්වීම සමහර හේතුවේ.ණයගැති ශේෂයන් පද්ධතිය සමග එකගකර ඇත.එසේම ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානයන්හි පවතින බොහෝ ණය ශේෂයන් විවිධ ණය හා ආධාර යටතේ ලබාගත් පොහොර වෙනුවෙන් ලැබීමට ඇත.

1.5.4 වෙනත්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සුභසාධක සංගමය විසින් මිලදීගත් ND-4764 බස් රථය සීමාසහිත ලංකා පොහොර සමාගමේ නමට ලියාපදිංචි කර තිබුණු අතර සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල මෙම බස් රථය ඇතුළත් කර නොතිබුණි.	සුභසාධක සංගමය ලියාපදිංචි නොවූ එකක් හෙයින් සුභ සාධක සංගමයේ අරමුදල් භාවිතාකර ආයතනය නමින් මෙම බස් රථය මිලදීගන්නා ලදී. එබැවින් මෙම බස් රථයේ අයිතිය සුභ සාධක සංගමය සතුවේ.සුභ සාධක සංගමය වෙත සමාගම විසින් ලබාදුන් ණය මුදලේ ඉතිරිව තිබූ රු. ලක්ෂ 2 ක මුදල ගෙවීම් සිදුකර ඇත.	බස් රථයේ අයිතිය නිරවුල් කිරීම කළ යුතුය.
(ආ) 2024 මාර්තු 31 දිනවන විට සමාගමේ බැංකු ගිණුම් තුනකට සෘජුවම ලැබී තිබූ එකතුව රු.22,511,823 ක් වූ ලැබීම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්වලට ගැළපීම් වෙනුවට කලින් ලැබීම් (Receipt in Advance) ගිණුමකට ගිණුම්ගතකර තිබුණි. ඒ තුළ වර්ෂ 2012 සිට 2021 දක්වා නිරවුල් නොවූ එකතු වටිනාකම රු.5,322,040 ක ශේෂයක්ද විය. මීට අමතරව බැංකුවට සෘජුව ලැබුණු රු. 2,479,448 ක මුදලද නිරවුල් නොකර කලින් ලැබීම් වෙනත් (Receipt in Advance Other) ගිණුම තුළ ගිණුම්ගතකර තිබුණි.	එකඟ වේ. 2024.03.31 දිනට ඉදිරි ලැබීම් ගිණුමේ ශේෂය රු.22,511,823 කි. මෙම ශේෂයන් අතර 2012-2021 දක්වා කාලය සඳහා රු. 5,322,040 ක් ඇතුළත්ව ඇත. මෙම පාරිභෝගිකයින්ගෙන් ලද අත්තිකාරම් විකුණුම් සඳහා අදාළ වර්ෂයන් තුළ හඳුනා නොගත් ශේෂයන් ලෙස ගිණුම්ගතව ඇත. මෙවැනි ශේෂයන් අදාළ පාරිභෝගිකයින්ගෙන් ලද ලිඛිත ඉල්ලීම් අනුව නැවත ගෙවීම් සිදු කරනු ලැබේ. නැතහොත් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත වෙනත් ආදායම් ගිණුමට සටහන් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. ඒ අනුව මෙහි සඳහන් 2012-2021 අතර කාලයට අදාළ අත්තිකාරම් ලැබීම් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත ගිණුම් වලට ගැලපීමට ඉදිරි ගිණුම් වර්ෂයේ කටයුතු කරනු ලැබේ.	ලැබීම් හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ගබඩා නිලධාරීන්ගේ තොග උපනතා හේතුවෙන් තවදුරටත් අයවිය යුතු ශේෂය රු.7,933,189 ක් මෙම වාර්තාවේ දිනය වන විටත් අයකරගෙන නොතිබුණි.	එකඟ නොවේ. 2012 වර්ෂයේ රු.714,753 ක මුදල ලැබිය යුත්තේ එවකට අංක 01 ගබඩාවේ තොග නිලධාරීන්ගෙනි. මින් රු.476,502 ක මුදල 2024-06-30ට ඉදිරිපත් කරන ලද ගිණුම්තුළ අයකරගෙන ඇත.පොතුවිල් ප්‍රාදේශීය පොහොර ගබඩාවේ හිටපු තොග නිලධාරී සහනාධාර පොහොර වංචා කිරීම හේතුවෙන් අයවිය යුතු ඉතිරි මුදල වන රු.7,694,938 ක මුදල අයකර ගැනීම සඳහා නඩු අංක - 255/2020 M - ගම්පහ දිසා අධිකරණයේ නඩු පවරා ඇත.ගුණසේන මහතාගෙන් ලැබිය යුතු රු.57,100 ක් ඔහුගෙන් අඩුවෙන් අයකර ගැනීමට හේතු වූයේ එම මුදල අදාල ප්‍රාදේශීය කළමණාකරුගෙන් මේ වන විට එම මුදල අයකර ඇත.රු. 874 ක් වූ මුදල අදාල තොග නිලධාරී මහතා විසින් ගෙවීම් කර ඇත.	ලැබිය යුතු ශේෂ අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) බෙදාහරින්නන් (Distributers) 03 දෙනෙකුගෙන් අයවියයුතු වර්ෂ 06 ඉක්මවූ රු.42,952,277 ක වෙළඳ ණයගැති ශේෂ විගණන දිනවන විටත් අයකරගෙන නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.	එකඟ වේ. මෙහි ශේෂ තහවුරු කර නොමැත. හේතුව නඩු තීන්දුවක් මත ගනුදෙනුකරුවකු විසින් අනුරාධපුර උසාවියේ තැන්පත් කරන ලද මුදලකි. එම සිද්ධියට අදාල මුළු මුදලම අදාල බෙදාහැරීම් නියෝජිත විසින් එම වගකීම භාරගෙන අප සමාගම වෙත ගෙවා ඇති බැවින් මෙසේ උසාවියේ තැන්පත් කරන ලද මුදල් අප සමාගමේ ගිණුමට බැරවන බැවින් එම මුදල වරින් වර බෙදාහැරීම් නියෝජිත වෙත ලබාදෙනු ලැබේ. මෙම රු.20,000 ක් වූ මුදල නැවත ලබාදිය යුතු බැවින් සෘණ ශේෂයක් පෙන්නුම් කෙරේ.	හිමිකම් නොමැති ණය ශේෂ තිරවුල් කර ණයගැති ශේෂ අයකර ගත යුතුය.
(ඇ) සමාගම බලයලත් වෙළෙඳ නියෝජිතයන් (Authorized Dealers) දෙදෙනෙකුගෙන් අයවියයුතු වර්ෂ 6 සිට 10 දක්වා වූ එකතුව 13,194,202 ක ණයගැති ශේෂයන් හා වර්ෂ 06ක් ඉක්මවූ රු.347,119 ක විවිධ ණයගැති ශේෂයක් අයකර ගැනීමට කටයුතුකර නොතිබුණි.	එකඟ වේ. සමාගමේ බලයලත් වෙළඳ නියෝජිතයින්ගේ ශේෂය තුල ඇතුලත් වර්ෂ 6 ට වඩා වැඩි ණයගැතියන් සඳහා ශේෂ තහවුරු කිරීමේ ලිපි යැවූ අතර ඉන් ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් පමණක් ශේෂ තහවුරු කිරීම් සිදුකර ඇත. එසේම මෙහි සඳහන් රු.347,119 හා රු.30,000 ක් වූ මුදල් කාගේද යන්න තහවුරු කිරීම් සිදුකිරීමට හැකියාවක් නොමැත. ඒ අනුව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත මෙම තොරතුරු ඉදිරිපත්කර අනුමැතිය මත ගිණුම් වලට ගැලපීමට ඉදිරි ගිණුම් වර්ෂයේ කටයුතු කරනු ලැබේ.	ණය ශේෂ අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ) 2024 මාර්තු 31 දිනට වෙළෙඳ ණයගැති ශේෂය රු.295,631,164 ක් වන අතර භානිකරණය සඳහා රු.142,336,500 ක් වෙන්කර තිබුණු අතර එය සමස්ත	එකඟ නොවේ. ඉහත ගිණුමේ සඳහන් ණය මුදල වන රුපියල් මිලියන 142.3 ට අදාල වනුයේ ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලය (රු.මිලියන 37.8), රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාව(රු.මිලියන 35.9),අම්පාර සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (රු. මිලියන 12.5), වැනි රාජ්‍ය ආයතන මගීනි.පුද්ගලික ආයතන හා	ණයගැති ශේෂ අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

වෙළෙඳ ණයගැතියන්ගෙන් සියයට 48 ක අසාමාන්‍ය ප්‍රතිශතයක් වීම හේතුවෙන් වෙළෙඳ ණයගැති ශේෂය අයකරගැනීමේ අවදානමක් පවතින බව නිරීක්ෂණය වන අතර වෙළෙඳ ණයගැති ශේෂය අයකරගැනීම සඳහා සමාගම විසින් ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට අපොහොසත් වී තිබුණි.

බලයලත් වෙළෙඳුන් මගින් වසර 10ට වඩා වැඩි කාලයක් අයවිය යුතු ණය මුදල් වේ. නඩු අංක 255/2020 M - ගම්පහ දිසා අධිකරණය - සීමාසහිත ලංකා පොහොර සමාගම එදිරිව ඒ.ඩී.සී.අල්විස් නඩු පවරා ඒකපාර්ශවීයව විභාගයට ගෙන ඇති අතර එහි නියෝගය 2024-11-27 දින ලබා දීමට නියමිතව ඇත. නඩු අංක - 51/2021/ M - ගම්පහ දිසා අධිකරණය - සීමාසහිත ලංකා පොහොර සමාගම එදිරිව ආර්.මහින්දපාල (සවිත්ත ස්ටෝර්ස්) මෙම මුදල අයකර ගැනීම සඳහා නියෝගය 2024-09-05 දින ලබා දීමට නියමිතව ඇත. නඩු අංක - 7810/M - ගම්පහ දිසා අධිකරණය - සීමාසහිත ලංකා පොහොර සමාගම එදිරිව ඩබ්ලිව්.ඩී.බී.වීරසිංහ

හිටපු අලෙවි නියෝජිත ඩබ්ලිව්.ඩී.බී.වීරසිංහ වෙත නිකුත් කරන ලද පොහොර සඳහා අයවිය යුතු රු.936,100 ක මුදල අයකර ගැනීම නඩු පවරන ලද අතර එම මුදල ගෙවීම් කිරීමට අධිකරණයේදී එකඟ වී ගෙවීම් කිරීම පැහැර හැරීම හේතුවෙන් ඔහුට එරෙහිව ඇස්කිසි ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතව ඇත. නිභාල් කුමාර ගමගෙදර, පාරිභෝගික සමිති සංගමය හා සබුර්බාන් අමීර්බාන් යන අය දියර පොහොර බෙදාහැරීමේ නියෝජිතයන් වශයෙන් ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන වෙත ලබාදුන් දියර පොහොර වෙනුවෙන් රු.42,932,276 ක හිඟ මුදලක් අප සමාගම වෙත අයවිය යුතුව ඇත. මෙම ණය මුදල් අයකර ගැනීම සඳහා සමාගම මගින් ප්‍රමාණවත් පියවර ගෙන ඇත.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) රු.96,869,463 ක විවිධ ණයහිමි ශේෂයක් ජංගම වගකීම් යටතේ දැක්වුණද වර්ෂයක කාලය ඉක්මවූ එකතු වටිනාකම රු.57,524,469 ක ගෙවිය යුතු ශේෂයන් ඒ තුළ ඇතුළත්ව තිබූ අතර ඉන් රු.13,879,335 ක් වර්ෂ 2008 ත් 2020 ත් අතර කාලයට අයත් ඒවා බවට නිරීක්ෂණය විය.	එකඟ වේ. විවිධ ණයහිමි ශේෂයන් තුළ ඇතුළත්ව තිබූ රු.13,879,335.00 තුළ වර්ෂ 2008 සිට 2021 දක්වා වන කාලයට අදාල රු.9,966,808.94 ක ප්‍රවාහන හා ප්‍රවාහන හැසිරවීමේ වියදම් ,වරිපනම් හා කුලී, දුරකතන හා විදුලි ගාස්තු, ආරක්ෂක වියදම් හා අළුත්වැඩියා වියදම් ඇතුළත්ව ඇත. මෙම රු.9,966,808.94ට අදාල ඌන හා අතිරික්ත වෙන්කිරීම් සඳහා ජර්නල් වවුචර් යොදා ගැලපීම් සිදුකරන ලදී.	නිසි අනුමැතිය මත ගෙවිය යුතු ශේෂ නිරවුල් කිරීමටත් ජංගම වගකීම් නිවැරදිව හඳුනා ගැනීමටත් කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ප්‍රාදේශීය පොහොර ගබඩාවන්හි තොග නිලධාරීන් හා අලෙවි විධායක නිලධාරීන් විසින් සිදුකරන ලද විවිධ අක්‍රමිකතා මත සමාගම විසින් නඩු පවරා 2014 වර්ෂයේ සිට වරින් වර සමාගම අයකරගෙන තිබූ රු.18,043,059 ක වටිනාකමක් භාණ්ඩාගාරයට ප්‍රේෂණය කර නොතිබුණි.	එකඟ වේ. මහාභාණ්ඩාගාරය වෙත ප්‍රේෂණය කළ යුතු බවට සඳහන් කර ඇති රු.18,043,059 ක් වූ මුදල ඉදිරි ගිණුම් වර්ෂය තුළදී ප්‍රේශණය කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	භාණ්ඩාගාර ප්‍රේෂණ නිසි පරිදි නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2023.12.11 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ අංක PED 04/2023	රාජ්‍ය සමාගම්හි සේවකයින් සඳහා ප්‍රසාද දීමනා ගෙවීමේදී අදාළ සමාගම විසින් 2022 මූල්‍ය වර්ෂය තුළ ලාභ උපයා තිබිය යුතු අතර ඒකාබද්ධ අරමුදලට ලාභාංශ ලෙස බදු පසු ලාභයෙන් අවම වශයෙන් සියයට 30ක් වත් ගෙවා තිබිය යුතුය. නමුත් සමාගම විසින් 2021/2022 හා 2022/2023 මූල්‍ය වර්ෂයන්ට අදාළ ලාභාංශ භාණ්ඩාගාරය වෙත ප්‍රේෂණය කිරීමකින් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සමාගමේ සේවකයින් සඳහා ප්‍රසාද දීමනා ලෙස රු.6,198,833 ක් ගෙවා තිබුණි.	එකඟ වේ. පිළිවෙලින් 2021,2022,2023 යන වර්ෂයන් හිදී රු.මිලියන 29.4, රු.මිලියන 15,රු.මිලියන 22.2ක් වශයෙන් මේ වන විට ලාභාංශ ගෙවීම් කර ඇත. වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීමේදී එම වර්ෂයන්ට අදාළව ලාභය අනුව ලාභාංශ වශයෙන් ගෙවිය යුතු මුදල තීරණය කර ඇත. ඒ අනුව ඉදිරියේදීත් වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීමේදී ගනු ලබන තීරණයන්ට අනුව ලාභාංශ ගෙවීම් කරනු ලැබේ.	වකුලේඛ විධි විධාන ප්‍රකාරව ලාභාංශ ගෙවීම් කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.141,078,916 ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු. රු.120,800,836 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.20,278,080 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට මූල්‍ය ආදායම් වැඩිවීම සහ මූල්‍ය වියදම් අඩුවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාගමෙහි ප්‍රධාන අරමුණ ලාභ ලැබීම වුවද වර්ෂ ගණනාවක සිට දිගින් දිගටම මෙහෙයුම් අලාභ ලබා තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ සිට පූර්ව වර්ෂ 05 ක කාලය නිරීක්ෂණය කිරීමේදී මෙහෙයුම් අලාභ ප්‍රතිශතය සියයට 04 සිට සියයට 157 දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි. මූල්‍ය ආයෝජනය මත උපයන පොලී ආදායමින් සෑම වර්ෂයකම සමාගමේ මෙහෙයුම් අලාභය ශුද්ධ ලාභයක් බවට පරිවර්ථනය කරගෙන ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව	එකඟ වේ. සීමාසහිත ලංකා පොහොර සමාගම සියයට 100 ක්ම රාජ්‍ය සමාගමක් බැවින් පවතින රජයේ ප්‍රතිපත්තින්ට අනුව කටයුතු කළ යුතු වේ. ඒ අනුව පසුගිය කාලපරිච්ඡේදය තුළ සහනාධාර පොහොර බෙදාදීමේ ක්‍රමවේදයට අනුව රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තින්ට අනුකූලව නිසිකලට, නිසිවේලාවට ගොවි ජනතාව වෙත පොහොර ලබා දීම සිදු කරන ලදී. එසේම සමාලෝචිත වර්ෂයේ විවිධ ණය හා ආධාර යටතේ ආනයනික පොහොර නොමිලයේ ගොවීන් වෙත බෙදාදීමේ කර්තව්‍ය තුළින් ලාභ ලැබීම නොව මෙහෙයුම් සඳහා දරණ ලද වියදම්	විකුණුම් ආදායම වැඩිකරගැනීමට ක්‍රියාකළයුතුය.

විකුණුම් ආදායම වැඩිකරගැනීමට ඉහළ කළමනාකාරිත්වය අපොහොසත් වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

ප්‍රතිපූර්ණය කිරීම පමණක් සිදු කරන ලදී. නමුත් මේ වන විට රාජ්‍ය සමාගම් 02 ඒකාබද්ධ වීමෙන් පසුව විවෘත වෙළඳපළ වෙනුවෙන් පොහොර විකිණීමේ කර්තව්‍යයට පැමිණ ඇති බැවින් හා අතිරික්ත සේවක සංඛ්‍යාව අනිවාර්ය විශ්‍රාම වන්දි යෝජනා ක්‍රමය යටතේ විශ්‍රාම ගත්වා ඇති බැවින් මෙහෙයුම් වියදම් අවම කර ගැනීම තුලින් මෙහෙයුම් ලාභයක් ලබා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

(ආ) ගොවීන් වෙත බෙදානොහැර ගබඩාවල ඉතිරිවී පවතින මිලදීගැනුම් වටිනාකම රු.1,423,030 ක් වූ නැතෝ නයිට්‍රජන් දියර පොහොර මිලි ලීටර් 500 බෝතල් 701ක් 2023 දෙසැම්බර් මාසය වන විට කල් ඉකුත්වී ඇති අතර සමාගම විසින් කිසිදු වියදමක් නොදරා රජයේ වියදමින් ගෙන්වන ලද මෙම පොහොර තොග කල්ඉකුත්වීමට පෙර අවශ්‍ය පියවරගැනීම සඳහා අදාළ බලධාරීන් දැනුවත් කිරීමට හෝ කටයුතු කර නොතිබුණි.	එකඟ වේ. 2021 වර්ෂයේ ජාතික පොහොර ලේකම් කාර්යාලය මගින් ලබා දුන් බෙදාහැරීම් සැලැස්මට අනුව අප වෙත ලැබී තිබූ නැතෝ යූරියා දියර පොහොර සියල්ලම බෙදා අවසන් කරන ලදී. මේ සම්බන්ධයෙන් ජාතික පොහොර ලේකම් කාර්යාලයේ අදාළ බෙදාහැරීම් සැලැස්මට අනුව බෙදාහැරීම් ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධීකරණය කිරීම සිදු කරනු ලැබූ අතර ඉතිරි වූ නැතෝ නයිට්‍රජන් දියර පොහොර සම්බන්ධයෙන් ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කර නොමැත.	අදාළ පොහොර තොග සම්බන්ධයෙන් කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

3.2 නිෂ්කාර්ය හෝ ඌන උපයෝජිත දේපල, පිරිසික හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----------------	------------------------------	----------

(අ) කතරගම ප්‍රදේශයේ නිවාඩු නිකේතනයක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් රු.676,730 ක ප්‍රාරම්භක වියදමක් දරා ඇති අතර 2016 පෙබරවාරි 26 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය ප්‍රකාරව ඉදිකිරීම් කටයුතු තාවකාලිකව නතරකොට තිබුණි. මෙම ඉඩම ඵලදායී කටයුත්තක් සඳහා යොදවන බව අවස්ථා ගණනාවකදී සමාගම විසින් දන්වා තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් එහි ඉදිකිරීම් කටයුතු නැවත ආරම්භ කිරීමක් හෝ වෙනත් ඵලදායී කටයුත්තක් වෙනුවෙන් භාවිත කිරීමට කිසිදු පියවරක් ගැනීමක් සිදුකොට නොතිබුණු අතර දිගුකාලීන සැලැස්මකින් තොරව සිදු කල උක්ත වියදම් දැරීම අනාර්ථික බවට නිරීක්ෂණය විය.	එකඟ වේ. කතරගම යෝජිත බංගලාවට අදාළ ඉඩම් සීමාවේ මායිම් වෙන්කිරීම වෙනුවෙන් ලබාදී ඇති මෙම අත්තිකාරම් මුදල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය වෙත ලබාදී ඇති නමුත් එම කාර්යය නිමකලද මෙම රු.676,730 ට අදාළ මුදලට පමණක් පියවීම් කිරීමට අදාළ ලේඛණ නොලැබීම හේතුවෙන් නොනිමි වැඩ වෙනුවෙන් පෙන්නුම් කර ඇත. 2024 ජූනි 30 ට අදාළ ගිණුම් වලින් මෙම මුදල ජර්නල් සටහන් යොදා ගැලපීම් සිදුකර ඇත.	පවත්නා සම්පත් නිසි සැලැස්මක් මත කටයුතු කළ යුතුය.

4. කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියේ ඵලදායිතාවය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>සමාගම විසින් රු.22,910,795 ක පිරිවැයකට මිලදීගෙන ඇති ව්‍යවසාය සම්පත් කළමනාකරණ මෘදුකාංග පද්ධතියේ (ERP) වාර්ෂික නඩත්තු ගිවිසුම 2024 ජනවාරි 01 දින සිට 2024 දෙසැම්බර් 31 දක්වා කාල පරිච්ඡේදය සඳහා රු.1,421,787 ක පිරිවැයක් දරමින් අලුත්කර තිබුණද, සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන හා ලෙජර ගිණුම් අත්පොත් ක්‍රමයට (Manual) සිදුකර තිබීම හේතුවෙන් පරිගණක පද්ධතිය ඵලදායිව උපයෝජන කර නොමැති බවත් උක්ත වියදම නිෂ්කාර්ය වී ඇති බවත් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>එකඟ වේ. 2021/22 වර්ෂයේදී පද්ධතිය තුළින් පමණක් අවසන් ගිණුම් සකස් කිරීමට කටයුතු සිදු කළ අතර එහිදී විකුණුම් පිරිවැය පද්ධතිය තුළින් සකස් කිරීමේදී ඇති වූ ගැටළු නිරාකරණය කර ගැනීමට දැඩි පරිශ්‍රමයක් දරණ ලදී. පසුව වසර 03ක් අත්පොත් ක්‍රමය හා පද්ධතිය භාවිතා කරමින් අවසන් ගිණුම් සකස් කිරීමට තීරණය කරන ලදී. ඒ අනුව පද්ධතිය තුළින් මූලික සටහන් කිරීම සිදු කරන ලද අතර අවසන් ගිණුම් අත්පොත් ක්‍රමයට සකස් කර ඇත.</p>	<p>සමස්ත ක්‍රියාවලිය ආවරණය වන පරිදි පද්ධතිය ස්ථාපිත කළ යුතුය.</p>